

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Danuše Červenkové a soudkyň JUDr. Renaty Hertlové a JUDr. Vladimíry Čítkové v právní věci žalobce: **Tomáš U.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. JUDr. Michalem Špírkem, advokátem se sídlem Rakovník, Vysoká 92, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR** se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o zaplacení **237.599,- Kč**, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 16. 12. 2010, č.j. 26 C 323/2009-72,

t a k t o:

I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé (I.) ohledně částky 30.000,- Kč **p o t v r z u j e** a ohledně částky 2.678,- Kč **s e m ě n í** tak, že žaloba s návrhem na zaplacení částky 2.678,- Kč se zamítá.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 15.101,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Michala Špírka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně žalované uložil povinnost zaplatit žalobci 111.896,- Kč, žalobu ohledně částky 125.703,- Kč zamítl a současně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Rozhodoval o žalobě, kterou se žalobce domáhal celkem zaplacení částky 237.599,- Kč s odůvodněním, že usnesením policie ze dne 23. 7. 2007 bylo zahájeno jeho trestní stíhání pro trestný čin zpronevěry, které skončilo rozsudkem Okresního soudu v Jičíně ze dne 19. 2. 2009, jímž byl žalobce obžaloby zproštěn a žalobci v souvislosti s probíhajícím trestním řízením vznikla škoda sestávající z nákladů na obhajobu ve výši 90.464,- Kč, z nákladů na cestovné ve výši 11.292,- Kč, škoda představující náhradu nákladů při uplatnění nároků proti žalované ve výši 35.843,- Kč a žalobce rovněž uplatnil nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 100.000,- Kč.

Soud I. stupně vycházel ze zjištění, že trestní řízení vedené proti žalobci skončilo zprošťujícím rozsudkem dne 19. 2. 2009 (obsah spisu Okresního soudu v Jičíně sp. zn. 2 T 156/2007) a žalobce si v rámci trestního řízení zvolil obhájce JUDr. Jiřího Černého, kterému zaplatil za obhajobu 90.464,- Kč (pokladní doklad ze dne 23. 2. 2009). Žalobce svůj nárok uplatnil u žalované, která mu zaslala negativní stanovisko (korespondence účastníků ze dne 17. 5. 2009 a 7. 10. 2009). Soud I. stupně s odkazem na § 1 odst. 1, § 5 písm. b/, § 7 odst. 1, § 26, § 31 a § 31a odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné věci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „zákon“), konstatoval, že žalobce má zásadně právo na náhradu škody, neboť v jeho případě bylo vydáno nezákonné rozhodnutí, a to sdělení obvinění, které bylo posléze zrušeno, resp. žalobce byl zproštěn obžaloby. Návrhu na zaplacení nákladů žalobce na obhajobu soud I. stupně vyhověl ohledně všech úkonů, jež nebyly mezi účastníky sporné, neboť žalobce má právo na náhradu škody za účelně vynaložené náklady při obhajobě, když tato škoda vznikla v příčinné souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí. Při určení výše škody vycházel z § 10 odst. 3 písm. c/ ve spojení s § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., kde sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby vychází z tarifní hodnoty 10.000,- Kč a činí 1.500,- Kč za každý úkon, náhrada hotových výdajů činí 300,- Kč za jeden režijní paušál (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky), tj. 1.800,- Kč. Žalobci přiznal tuto náhradu i za sporné úkony, a to za sdělení a návrh na provedení důkazů ze dne 31. 5. 2007, za stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 27. 7. 2007 a stížnost a námitku podjatosti ze dne 10. 9. 2007, neboť není důvod pro jejich krácení, když jde o celý kvalifikovaný úkon. Současně se soud I. stupně ztotožnil se žalovanou, že žalobce nemá právo na náhradu za písemnou závěrečnou řeč obhájce ze dne 16. 4. 2008, neboť z protokolu nevyplývá, že by soud žádal o písemné vyjádření. Závěrečná řeč má být ústně přednesena při hlavním líčení a pokud je podána v písemné podobě, jedná se duplicitní, tedy neúčelný úkon. Dále nebyla žalobci přiznána náhrada za dva úkony za účast na hlavním líčení dne 8. 2. 2008 (jen jeden úkon), neboť z protokolu o hlavním líčení bylo zjištěno, že probíhalo od 8:00 hod. do 10:00 hod., nikoli do 10:05 hod., jak uvádí žalobce. Nebyly přiznány ani dva úkony za účast na hlavním líčení dne 3. 3. 2008 (jen jeden úkon), neboť z protokolu o hlavním líčení vyplývá, že probíhalo od 9:00 hod. do 11:00 hod., nikoli do 11:05 hod. Za úkony konané dne 28. 8. 2007 celý den byla žalobci přiznána náhrada za 7 nikoli 8 úkonů tak, že byly přiznány dva úkony za výslechy žalobce a svědka K. konané od 9:00 hod. do 11:44 hod., neboť mezi výslechy byla více než 30ti minutová pauza, výslechy svědků G. od 13:00 hod. do 15:17 hod., svědka P. od 15:25 hod. do 15:58 hod. a svědka V. od 16:17 hod. do 16:51 hod. soud I. stupně spojil dohromady, neboť přestávky mezi výslechy byly naopak do 30ti minut a za účast na těchto výsleších byla žalobci přiznána náhrada v rozsahu tří úkonů. Za výslech svědka K. od 16:55 hod. do 19:09 hod. pak byla přiznána náhrada za dva úkony. Cestovné vynaložené právním zástupcem žalobce rovněž nebylo ze strany žalované sporováno a soud I. stupně proto žalobě i v tomto rozsahu vyhověl. Od požadované částky 90.464,- Kč tudíž odečetl náhradu za 4 úkony včetně DPH, tj. 8.568,- Kč a na nákladech za právní zastoupení žalobce přiznal 81.896,- Kč. Návrh na přiznání cestovného žalobce ve výši 11.292,- Kč zamítl, neboť žalobce jezdil osobním automobilem, který je ve vlastnictví jeho otce, k hlavnímu líčení jezdila celá rodina a o finanční prostředky se dělili. Škoda tak nevznikla žalobci, ale případně členům jeho rodiny. Náhrada nákladů za zastoupení při uplatňování nároku vůči žalované ve výši 35.843,- Kč není opodstatněná, tento nárok je ze zákona vyloučen ve smyslu § 31 odst. 4 zákona. Ohledně nemajetkové újmy soud I. stupně učinil závěr, že nepostačuje konstatování porušení práva, neboť rozhodnutím, jež bylo vydáno v trestním řízení došlo k závažnému zásahu do osobnostních práv žalobce, když proti němu byly činěny kroky v rámci trestního řízení. Částku 30.000,- Kč shledal soud I. stupně přiměřenou vzhledem k psychickému stavu žalobce, který se v průběhu trestního řízení

zhoršil. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 2 o. s. ř., neboť žádný z účastníků neměl ve věci převážný úspěch.

Žalovaná napadla rozsudek včasným odvoláním v jeho vyhovujícím výroku, avšak pouze do výše 32.678,- Kč. Soudu I. stupně vytýká nedostatečné skutkové zjištění a nesprávné právní posouzení věci. Ohledně částky 2.678,- Kč namítla, že za úkony – sdělení a návrh na doplnění dokazování ze dne 31. 5. 2007, stížnost proti usnesení o zahájení řízení ze dne 27. 7. 2007 a stížnost a námitka podjatosti ze dne 10. 9. 2008 - náleží odměna pouze v rozsahu jedné poloviny dle § 11 odst. 2 advokátního tarifu, neboť se jedná o úkony právní služby, které jsou svým účelem a povahou k úkonům uvedeným v tomto ustanovení nejbližší. V této souvislosti odkázala na usnesení Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 3 To 161/2006. Ve věci nemajetkové újmy žalovaná nezpochybňuje odpovědnost státu za vznik nemajetkové újmy, a proto v rámci předběžného projednání nároku konstatovala, že v trestním řízení došlo k porušení práv žalobce, omluvila se a tuto formu kompenzace pokládá za dostačující. Soud I. stupně kromě trestního spisu neprovedl žádné důkazy, z nichž by bylo možné dovodit rozsah a závažnost tvrzené nemajetkové újmy, jeho závěr o zhoršení psychického stavu žalobce nemá oporu v provedeném dokazování. S odkazem na judikaturu odvolacího soudu je žalovaná toho názoru, že i při posuzování existence nemajetkové újmy je třeba soudní rozhodnutí opřít o přesvědčivě zjištěný skutkový stav na základě provedeného dokazování. Nejedná se o skutečnosti, jež jsou obecně známé, nebo skutečnosti známé soudu z jeho činnosti a zmínila též závěry obsažené v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2290/2007 a 30 Cdo 4044/2007. I v případě nároku na náhradu nemajetkové újmy musí být tvrzena a doložena existence imateriální újmy a příčinná souvislost mezi ní a nezákonným rozhodnutím, jak vyplývá z usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 27. 9. 2007 sp. zn. III. ÚS 712/06. Vzhledem k důkazní nouzi žalobce a objektivní nemožnosti vyčíslit velikost nemajetkové újmy, skýtá vhodné vodítko pro stanovní výše zadostiučnění jednak zákonná úprava institutů týkajících se nemajetkové újmy a jednak judikatura Evropského soudu pro lidská práva týkající se příbuzné problematiky, a to náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem, konkrétně nepřiměřenou dobou v řízení a průtahy v řízení. Žalovaná navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl v napadeném výroku ohledně částky 32.678,- Kč změněn a žaloba zamítnuta.

Žalobce ve svém vyjádření poukázal na to, že mu nebyla důvodně přiznána náhrada za všechny požadované úkony, částka 81.896,- Kč je nižší než žalobce požadoval, ovšem není ani vyšší, než by mu příslušelo. Protože závazný je jen výrok rozsudku, pak i kdyby byly námitky žalované relevantní, je třeba ponechat soudem přiznanou částku ve stejné výši. Náhradu nemajetkové újmy žalobce požadoval ve výši 100.000,- Kč a její přiměřenost opíral zejména o neúměrnou délku trestního řízení, jeho nedůvodnost, snížení důstojnosti a v důsledku toho i výrazně zhoršený psychický stav s nutností léčby. Žalovaná újmu žalobce nezpochybňovala, ale považovala za dostačující konstatování porušení práva, což je pro žalobce neakceptovatelný závěr, kterým žalovaná pokračuje v dehonestaci žalobce. Přestože žalobce se zamítavými výroky rozsudku nesouhlasil, odvolání nepodal právě proto, aby bylo již celé řízení ukončeno. Nedořešená věc pro něho znamená neúnosnou stresovou zátěž, a proto se spokojil s přiznanou částkou za cenu ukončení sporu. Navrhl potvrzení rozsudku.

Odvolací soud na podkladě podaného odvolání a jím uplatněných odvolacích důvodů dle § 205 odst. 2 písm. d/ a g/ o. s. ř. přezkoumal rozsudek v napadeném rozsahu dle § 212 a § 212a o. s. ř. včetně předcházejícího řízení a s ohledem na námitky obsažené v odvolání zopakoval resp. doplnil dokazování ve smyslu § 213 odst. 2 a 4 o. s. ř. Zjistil, že obhájce žalobce v průběhu trestního řízení podáním ze dne 31. 5. 2007 požádal, aby byl proveden

výslech Tomáše U., paní B. a pana V., podáním ze dne 27. 7. 2007 podal stížnost proti usnesení Policie ČR ze dne 23. 7. 2007, kterým bylo zahájeno trestní stíhání žalobce a podáním doručeným policii dne 10. 9. 2007 podal stížnost na postup Policie ČR při stanovení termínu výslechu spojenou s námitkou podjatosti. Žalobce nemá záznam v registru přestupků ani v rejstříku trestů, žaloba na něj byla podána státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Jičíně pro trestný čin zpronevěry dne 8. 10. 2007, hlavní líčení, při nichž byly prováděny důkazy, a to výslechy obžalovaného, svědků a listinné důkazy se uskutečnila dne 8. 2. 2008, 3. 3. 2008, 27. 3. 2008 a 17. 4. 2008, kdy byl vyhlášen zprošťující rozsudek. Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. září 2008, č.j. 11 To 361/2008-228 byl rozsudek zrušen v celém rozsahu a věc vrácena okresnímu soudu. Další hlavní líčení před okresním soudem v Jičíně se uskutečnilo dne 11. 12. 2008 a 19. 2. 2009, při němž byl vyhlášen rozsudek č.j. 2 T 156/2007-266, jímž byl žalobce zproštěn obžaloby dle § 226 písm. a/ tr. řádu, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán. Rozsudek nabyt téhož dne, tj. 19. 2. 2009 právní moci (obsah spisu Okresního soudu v Jičíně sp. zn. 2 T 156/2007). Žalobce byl v roce 2007 obviněn pro zpronevěru. Od tohoto roku byl vystaven nadměrnému chronickému stresu xxx xxx xxx. Uvedená skutečnost mu způsobila újmu na zdraví, byl léčen a dobu léčby není možné odhadnout (zpráva MUDr. Petráčka, psychiatra).

Po takto doplněném dokazování dospěl odvolací soud k závěru, že podané odvolání je důvodné jen částečně a to v rozsahu částky 2.678,- Kč představující náhradu nákladů vynaložených žalobcem za specifikované úkony obhajoby a takto vymezeným rozsahem je odvolací soud dle § 212 o.s.ř. při přezkumu napadeného rozsudku vázán. Odvolací soud se v plném rozsahu ztotožňuje s argumenty žalované, neboť za úkony učiněné obhájcem žalobce v průběhu trestního řízení, tj. za návrh na doplnění dokazování, stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání a za stížnost na postup policie, přísluší žalobci ve smyslu § 11 odst. 2 písm. d/ vyhl. č. 177/1996 Sb. náhrada odměny jeho obhájce jen ve výši jedné poloviny. Tyto úkony jsou svou povahou a účelem nejbližší právě úkonům právní služby uvedeným v tomto ustanovení a současně nejsou výslovně vyjmenovány v § 11 odst. 1 a 2 této vyhlášky (§ 11 odst. 3 cit. vyhlášky). Žalovaná správně poukázala na odpovídající judikaturu, a to usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 1. 2007 sp. zn. 3 To 161/2006 uveřejněné v databázi ASPI, z něhož jednoznačně vyplývá, že stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání je svou povahou nejbližší k úkonům právní služby dle § 11 odst. 2 písm. d/ cit. vyhlášky. Tím méně obhájci žalobce přísluší plná odměna za úkony spočívající v návrhu na provedení důkazů a ve stížnosti na postup orgánu policie, když se jedná toliko o návrhy procesní povahy. Je třeba zdůraznit, že ne každé písemné sdělení soudu či orgánu trestního řízení je možné považovat za písemné podání soudu nebo orgánu týkající se věci samé. Z těchto důvodů žalobci přísluší za uvedené úkony náhrada odměny obhájce toliko v rozsahu jedné poloviny, tj. za každý z těchto úkonů odměna ve výši 750,- Kč, jeden režijní paušál ve výši 300,- Kč a DPH ve výši 199,50 Kč, tj. 1.249,50 Kč (1249,50 x 3 = 3748,50), zatímco soudem I. stupně byla za každý z těchto úkonů přiznána částka 2.142,- Kč (2142 x 3 = 6426). Odvolací soud z výše uvedených důvodů změnil napadený výrok rozsudku ohledně částky 2.678,- Kč (6426 – 3748,50 = 2677,50) a žalobu v tomto rozsahu zamítl na podkladě § 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.

Na základě doplněného dokazování odvolací soud mohl rozhodnout i o nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy a rozsudek soudu I. stupně v tomto rozsahu shledal věcně správným. Odvolací soud souhlasí především se závěrem o odpovědnosti žalované za škodu v důsledku nezákonného rozhodnutí a v souvislosti s ním i za vzniklou nemajetkovou újmu ve smyslu §31a odst. 1 zákona, dle něhož bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též

přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Žalovaná vznik odpovědnosti nezpochybňovala, odvolací soud se však neztotožňuje se stanoviskem, že v daném případě postačuje konstatování porušení práva. Žalobce byl v daném případě zproštěn obžaloby, protože nebylo vůbec prokázáno, že by se stal skutek, který mu byl kladen za vinu. Je nepochybné, že trestní stíhání muselo negativně ovlivnit běžný život žalobce, byť nebylo spojeno s omezením jeho osobní svobody. Každé trestní stíhání představuje omezení souhrnu osobnostních práv a je schopné vyvolat vznik nemajetkové újmy. V obecné rovině měla v daném případě pro vznik nemajetkové újmy a její výši význam hrozící trestní sazba odnětí svobody až na tři roky a skutečnost, že se jednalo o skutek, kterého se měl dopustit žalobce v souvislosti s výkonem zaměstnání. Poněvadž žalobce byl dosud bezúhonným člověkem, muselo se dotčení jeho osobnostních práv projevit v jeho osobním životě. Žalobce navíc doložil lékařskou zprávou ošetřujícího lékaře psychiatra, že v souvislosti s zahájeným trestním stíháním byl léčen pro přetrvávající chronický stres a deprese. V souhrnu těchto hledisek se stanovená výše zadostiučinění jeví přiměřenou a v zásadě odpovídá judikatuře týkající se výše přiměřeného zadostiučinění za nesprávný úřední postup orgánů státu spočívající v nepřiměřené délce řízení, kdy se za jeden rok řízení přiznává zadostiučinění ve výši 15.000,- až 20.000,- Kč. V daném případě trestní stíhání žalobce trvalo jeden rok a sedm měsíců a částka 30.000,- Kč je srovnatelná, neboť je-li přiznáváno 15.000,- až 20.000,- Kč za jeden rok nepřiměřeně dlouhého řízení, tím spíše je taková náhrada nemajetkové újmy odpovídající za trestní řízení, jež v podstatě nemělo vůči žalobci probíhat. Odvolací soud se naproti tomu neztotožnil s tvrzením žalobce, že se jednalo o nepřiměřeně dlouhé trestní řízení. Dovedil, že charakteru a složitosti věci, která probíhala ve dvou stupních soudní soustavy plynule a bez jakýchkoli průtahů, je celková doba trestního řízení jeden rok a sedm měsíců naprosto přiměřená. Odvolací soud z uvedených důvodů shledal vyhovující výrok rozsudku soudu I. stupně ohledně částky 30.000,- Kč věcně správným a na podkladě § 219 o. s. ř. jej potvrdil.

O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o. s. ř., když v průběhu řízení před soudem I. stupně měla převažující úspěch žalovaná, které však žádné náklady řízení nevznikly. V odvolacím řízení měl žalobce úspěch v rozsahu 92% předmětu sporu, žalovaná v rozsahu 8% předmětu sporu a žalovaná je tak povinna zaplatit žalobci 84% jeho nákladů. Žalobci vznikly v odvolacím řízení náklady za odměnu advokáta ve výši 12.860,- Kč dle § 3 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb., za dva režijní paušály po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., za ztrátu času v rozsahu 8 hodin po 100,- Kč dle § 14 odst. 1 a odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., za cestovné na trase Praha – Rakovník a zpět v délce 130 km při průměrné spotřebě 6l/100 km, při ceně nafty 30,80 Kč a základní sazbě 3,70 Kč, celkem ve výši 721,- Kč, za 20% DPH ve výši 2.996,- Kč, tedy celkem 17.977,- Kč, z čehož 84% činí 15.101,- Kč.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 3. června 2011

Mgr. Danuše Červenková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Dastychová